

Załącznik nr 17 do OPZ
„Wymagania dotyczące ubezpieczeń zapewnianych przez Wykonawcę”

1. Wykonawca zobowiązany jest utrzymywać ogólne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej deliktowej i kontraktowej z tytułu prowadzenia działalności i posiadanego mienia na sumę gwarancyjną wynoszącą co najmniej 20.000.000 zł (słownie: dwadzieścia milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia; Umowa ubezpieczenia OC winna być zawarta na okres obejmujący co najmniej okres realizacji Umowy:
 - 1) Zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Wykonawcy powinien obejmować także odpowiedzialność cywilną za szkody:
 - a) wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa,
 - b) wyrządzone przez podwykonawców (w tym dalszych podwykonawców),
 - c) spowodowane demontażem, pracami rozbiórkowymi lub wyburzeniowymi,
 - d) wyrządzone pracownikom zaangażowanym w realizację Umowy,
Limit: 500.000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia,
 - e) powstałe po wykonaniu pracy lub usługi wyniku z nienależytego wykonania pracy lub usługi,
 - f) wyrządzone w mieniu będącym przedmiotem czynności prac i usług,
Limit: 20% sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia,
 - g) wyrządzone wadą produktu dostarczonego w ramach realizacji Umowy,
 - h) w mieniu powierzonym (pozostającym w pieczy, pod dozorem lub pod kontrolą), o ile powierzenie mienia będzie miało miejsce,
Limit: 10% sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia,
 - i) wyrządzone w podziemnych instalacjach lub urządzeniach w czasie wykonywania prac lub usług,
Limit: 15% sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia,
 - j) w postaci czystych strat finansowych, Limit: 2.000.000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia,
 - k) wyrządzone przez pojazdy niepodlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w tym szkody wyrządzone przez maszyny w czasie prac na terenie budowy, o ile takie pojazdy będą wykorzystywane przez Wykonawcę lub jego podwykonawców,
Limit: 10% sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia,
 - l) związane z emisją substancji chemicznych do środowiska, w tym odpowiedzialność za oczyszczenie lub usunięcie substancji chemicznej z gleby lub wody, Limit: 20% sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia,
 - m) spowodowane wibracjami, osłabieniem elementów nośnych albo osunięciem się lub osłabieniem nośności gruntu, działaniem młotów pneumatycznych, kafarów itp.
Limit: 20% sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia,
 - n) wyrządzone podczas prac ładunkowych,
Limit: 10% sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia,
 - o) wyrządzone podczas wykonywania przewiertów sterowanych, Limit: 10% sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia.
 - 2) Udziały własne/franszyzy mogą zostać ustanowione na poziomie:
 - a) dla szkód rzeczowych zgodnym z dobrymi praktykami rynkowymi, jednak nie mogą przekraczać 10.000 zł;

- b) dla czystych strat finansowych, szkód wywołanych wibracjami, osłabieniem elementów nośnych albo usunięciem się lub osłabieniem nośności gruntu – maksymalnie 10% wartości odszkodowania;
 - c) dla szkód osobowych – zniesiony udział własny/franszyza.
- 3) Ochroną ubezpieczeniową objęte będą szkody osobowe lub szkody rzeczowe powstałe w okresie ubezpieczenia, jeżeli zgłoszenie roszczenia z tego tytułu nastąpi przed upływem terminu przedawnienia.
- 2. W przypadku użycia jednostek pływających, Wykonawca przedstawi ubezpieczenie OC armatora, w związku z eksploatacją jednostek pływających spełniające następujące warunki:
 - 1) ubezpieczenie szkód wyrządzonych innym jednostkom pływającym lub obiektom stałym i pływającym;
 - 2) ubezpieczenie szkód wyrządzonych osobom trzecim lub szkód wyrządzonych w mieniu osób trzecich;
 - 3) ubezpieczenie szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu przez jego zanieczyszczenie
Limit odpowiedzialności: 10% sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia;
 - 4) ubezpieczenie z tytułu podniesienia lub usunięcia wraku jednostki pływającej, o ile to wynika z wykonania decyzji właściwych władz administracyjnych;
 - 5) Udział własny/franszyza: nie więcej niż 20.000 zł (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych).
- 3. Dodatkowo na czas planowanej inwestycji Wykonawca zawrze oraz będzie utrzymywał w ważności przez okres wskazany poniżej ubezpieczenie ryzyk budowy/montażu dotyczące jedynie przedmiotowej realizacji, zgodnie z poniższymi warunkami:
 - 1) jako ubezpieczeni w polisie ubezpieczenia wskazani zostaną: Zamawiający, Wykonawca, podwykonawcy i/lub inne firmy zatrudnione przez ubezpieczającego przy realizacji Umowy oraz wszystkie inne podmioty uczestniczące w realizacji inwestycji, jeżeli mają podpisane stosowne umowy, a wartości ich prac ujęte są w kwocie wynagrodzenia;
 - 2) suma ubezpieczenia odpowiadać będzie do pełnej wartości wynagrodzenia brutto;
 - 3) okres ubezpieczenia obejmować winien okres kompleksowej realizacji przedmiotowych robót budowlano-montażowych rozpoczynający się od dnia protokolarnego przekazania Wykonawcy terenu budowy do dnia wystawienia Świadectwa Przedmiotu Umowy – z uwzględnieniem postanowień klauzul: 003, 004;
 - 4) w przypadku szkody wyrządzonej Zamawiającemu, niepokrytej przez ubezpieczyciela, Wykonawca zobowiązuje się ją zrekompensować we własnym zakresie. W przypadku szkód pokrytych przez ubezpieczyciela z potrąceniem franszyzy redukcyjnej/udziału własnego, Wykonawca zobowiązuje się pokryć kwotę franszyzy/udziału własnego we własnym zakresie.
 - 5) Zakres ubezpieczenia SEKCJA I – Ubezpieczenia CAR/EAR powinien spełniać poniższe wymogi:
 - a) **Lokalizacja inwestycji:** Teren wydzielony pod budowę inwestycji, obejmujący teren realizacji kontraktu. Pod pojęciem lokalizacji rozumie się teren budowy oraz tymczasowe biura i zaplecza techniczne, utworzone w związku z realizacją (obsługujące realizowaną inwestycję) ubezpieczonych robót budowlano-

montażowych. Lokalizacją są również tymczasowe magazyny, bazy sprzętowe oraz miejsca gdzie przechowywane/ składowane jest ubezpieczone mienie.

- b) **Okres ubezpieczenia:** Ochrona ubezpieczeniowa będzie obowiązywać od momentu przejęcia placu budowy przez Wykonawcę prac budowlano-montażowych i trwać będzie do czasu, kiedy decyzja o pozwoleniu na użytkowanie stanie się ostateczna z zastrzeżeniem klauzuli przedłużenia okresu ubezpieczenia oraz klauzul gwarancyjnych. Ubezpieczenie obejmować będzie również okres wstrzymania prac.
 - c) **Zakres ubezpieczenia:** Ubezpieczenie "All Risks" ryzyk budowy i montażu obejmujące szkody materialne w pracach będących przedmiotem kontraktu wraz z okresem testów i prób gorących. Ubezpieczenie będzie zawarte na warunkach odpowiadających standardowi warunków monachijskich (Munich Re).
 - d) **Ubezpieczeni:** Ubezpieczenie obejmować będzie: Inwestora, Inwestora Zastępczego, Głównego/Generalnego Wykonawcę, Wykonawców, podwykonawców, dalszych podwykonawców, dostawców i poddostawców oraz pozostałe podmioty zatrudnione przy realizacji tej inwestycji, jeżeli mają podpisane stosowne umowy, a wartość ich prac ujęta jest w zgłoszonej wartości kontraktu. Ubezpieczeniem objęci będą również: konsultanci, doradcy techniczni, inżynierowie kontraktu, architekci/projektanci (tylko w odniesieniu do ich obecności na terenie budowy), właściciele oraz użytkownicy użytkowanych na potrzeby realizacji inwestycji maszyn, urządzeń, sprzętu i wyposażenia (o ile maszyny, urządzenia, sprzęt i wyposażenie, zostały ubezpieczone na podstawie niniejszej umowy ubezpieczenia).
 - e) **Przedmiot ubezpieczenia:** Wszystkie prace, obejmujące prace przygotowawcze (włączając prace powiązane i stworzenie placu budowy, miejsc składowania materiałów i sprzętu i ich elementów, otwarte wykopy), prace prefabrykacyjne, prace trwałe i prace tymczasowe powzięte w związku z ubezpieczonymi operacjami, budową budynków techniczno-obsługowych, towarzyszącej infrastruktury drogowej i inżynierijno-technicznej oraz pozostałe prace dot. realizacji inwestycji, materiały budowlane i montażowe do wbudowania/montażu, materiały i prace zw. z organizacją i utrzymaniem ruchu tymczasowego, drobny sprzęt, zaplecze, wyposażenie i urządzenia placu budowy.
 - f) **Suma ubezpieczenia:** odpowiadać będzie 100% wartości przewidywanej jako wartość kontraktu brutto z zastrzeżeniem wartości wynikających z dodatkowych warunków ubezpieczenia.
 - g) **Zakres terytorialny:** Polska - obszar Inwestycji, składowanie poza terenem budowy oraz każde miejsce, w którym następuje prefabrykacja/produkcja/składowanie dla tego kontraktu. Dla transportu - Europa.
- 6) **Klauzule i wymagania dodatkowe, które będą miały zastosowanie w ubezpieczeniu:**
- a) Klauzula 100 - ochrona w czasie testów i prób – minimalny okres 6 tygodni;
 - b) Klauzula 004 i 003 - pokrycie okresu gwarancyjnego – limit łączny 60 miesięcy od momentu przejęcia robót, gdzie kl. 004 będzie nie krótsza niż 36 miesiące;
 - c) Klauzula 201 - okres gwarancji – minimalny limit: 5 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia na okres przynajmniej 12 miesięcy;

- d) Klauzula uprzątnięcia pozostałości po szkodzie i rumowiska łącznie z kosztami rozbioru / demontażu i ponownego montażu pozostałości nadających się do dalszego użytku, utylizację osuszanie, oczyszczenie, złomowanie, oszalowania lub umocnienia, wywiezienie pozostałości; minimalny limit: 5 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- e) Klauzula 006 – koszty pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych i frachtu - minimalny limit: 1 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- f) Klauzula 001 – strajki, zamieszki i niepokoje społeczne; minimalny limit odpowiedzialności: 1 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- g) Klauzula 72 godzin;
- h) Klauzula kosztów rzeczoznawców/ekspertów – minimalny limit: 1 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- i) Klauzula 113 - transport lądowy – minimalny limit: 1 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia; terytorium Europy;
- j) Klauzula 013 – składowanie poza terenem budowy - minimalny limit w wysokości 2 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia (na terytorium RP);
- k) Ubezpieczenie sprzętu i wyposażenia na placu budowy - minimalny limit 2 500 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- l) Ubezpieczenie maszyn budowlanych - minimalny limit 500 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia (bez konieczności sporządzenia wykazu, z zastrzeżeniem obowiązku wykazania, że dana maszyna uczestniczyła w procesie budowlanym);
- m) Klauzula Reprezentantów;
- n) Klauzula automatycznego przedłużenia okresu ubezpieczenia - minimum o 90 dni;
- o) Klauzula automatycznego wzrostu wartości inwestycji – wzrost do 130%;
- p) Klauzula wstrzymania prac - minimum 180 dni;
- q) Klauzula zniesienia regresu do pracownika;
- r) Klauzula 116 - pokrycie szkód w elementach odebranych lub oddanych do użytku;
- s) Klauzula 116/1 - Rozszerzenie zakresu ochrony w odniesieniu do części obiektu budowlanego/montażowego po dokonaniu odbioru częściowego lub oddaniu do eksploatacji - minimalny limit: 5 000 000,00 zł;
- t) Klauzula 119 - ochrona dla mienia istniejącego - minimalny limit: 10 000 000,00 zł;
- u) Klauzule 115/200 - ubezpieczenie szkód będących rezultatem błędów projektowych, wad materiałowych i wadliwego wykonania;
- v) Klauzula szkód w częściach wadliwych (do klauzuli 115/200) - minimalny limit: 3 000 000,00 zł;
- w) Klauzula odtworzenia planów i dokumentów - minimalny limit: 100 000,00 zł
- x) Klauzula rozszerzenia kradzieży z włamaniem odnosząca się do zainstalowanego/zamontowanego/wbudowanego mienia - minimalny limit: 200 000,00 zł;

- y) Klauzula kradzieży zwykłej - minimalny limit: 20 000,00 zł;
- z) Klauzula ubezpieczenia aktów terroryzmu - minimalny limit: 1 000 000,00 zł;
- aa) Klauzula daty składki;
- bb) Dopuszcza się również włączenie restrykcyjnej klauzuli 112 o następującej treści:
Strony uzgadniają niniejszym, że z zastrzeżeniem warunków i wyłączeń niniejszej polisy lub załączonych do niej dodatków, Ubezpieczyciel wypłaci ubezpieczającemu odszkodowanie za szkodę spowodowaną bezpośrednio lub pośrednio przez pożar lub wybuch, pod warunkiem, że prace prowadzone są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (w tym w szczególności prawa budowlanego, przepisami przeciwpożarowymi oraz zgodnie ze sztuką budowlaną).

7) Zamawiający zastrzega sobie prawo modyfikacji wykazu klauzul dodatkowych.

8) Maksymalna wysokość fransyz redukcyjnych:

- a) siły przyrody, obsunięcie się ziemi: 10% odszkodowania, min. 10 000,00 zł;
- b) klauzula 100, klauzula 115/200: 10 000,00 zł;
- c) dla szkód z klauzul 004 oraz 003: 8 000,00 zł;
- d) dla szkód z klauzul gwarancji 201 i kl. części wadliwych: 10% odszkodowania min. 10 000,00 zł;
- e) dla szkód wynikłych z kl. kradzieży zwykłej, kl. rozszerzenia kradzieży z włamaniem odnosząca się do zainstalowanego/zamontowanego/wbudowanego mienia: 5 000,00 zł;
- f) dla szkód z kl. ubezpieczenia aktów terroryzmu: 10 000,00 zł;
- g) dla pozostałych szkód: 4 000,00 zł;
- h) dla szkód dot. sprzętu, zaplecza, wyposażenia, rusztowań, szalunków i maszyn: 5 000,00 zł;
- i) Seria zdarzeń szkodowych powstałych w czasie następujących po sobie 48 Godzin na skutek jednego kataklizmu o charakterze naturalnym traktowana jest jako jedno zdarzenie i jest potrącana tylko jedna fransyza redukcyjna określona w pkt. 8.

4. Wykonawca w ciągu 7 dni od daty podpisania Umowy, lecz nie później niż przed przekazaniem Wykonawcy terenu budowy, złoży Zamawiającemu, potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie polis ubezpieczeniowych w zakresie określonym w niniejszym paragrafie wraz z kserokopiami dowodów opłacenia składki oraz ogólnymi warunkami ubezpieczenia. W przypadku jednostek pływających Wykonawca przedstawi potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie polis ubezpieczeniowych wraz z kserokopiami dowodów opłacenia składki oraz ogólnymi warunkami ubezpieczenia na 7 dni przed wprowadzeniem jednostek na teren budowy.
5. W przypadku, gdy okres ubezpieczenia jest krótszy niż termin wykonania Umowy Wykonawca jest zobowiązany przedłożyć dokumenty, o których mowa w ust. 3 niniejszego paragrafu co najmniej na 14 dni przed końcem okresu ubezpieczenia. Wykonawca będzie składać także zmiany ogólnych warunków ubezpieczenia.
6. W przypadku Wykonawców wspólnie realizujących Umowę, wymóg posiadania ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, będzie spełniony, gdy:
 - 1) Wykonawcy zawrą jedną (wspólną) umowę ubezpieczenia na cały okres realizacji Umowy spełniającą wymogi określone w niniejszym paragrafie, przy czym będą występować w niej

w charakterze ubezpieczonych. Jednocześnie celem zawartej umowy ubezpieczenia będzie wyłącznie ochrona roszczeń związanych z realizacją Umowy, albo

- 2) Każdy z Wykonawców zawrze umowę ubezpieczenia samodzielnie na cały okres realizacji Umowy spełniającą wymogi określone w niniejszym paragrafie.
7. Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia Zamawiającemu informacji o szkodowości za ostatnich 12 miesięcy na polisach OC. W przypadku konsumpcji sumy gwarancyjnej Wykonawca zobowiązany jest do ich uzupełnienia do wysokości wskazanych w ust. 1 i ust. 2 niniejszego paragrafu. W przypadku braku uzupełnienia sumy gwarancyjnej Wykonawca zobowiązany będzie przedstawić polisę OC dedykowaną wyłącznie tej Umowie.
8. Żadne zmiany warunków ubezpieczenia nie mogą być dokonane bez zgody Zamawiającego.
9. Zamawiający dokona sprawdzenia warunków przedstawionych ubezpieczeń. W przypadku niespełnienia przez Wykonawcę powyższych warunków Zamawiający ma prawo odstąpienia od umowy, w terminie 30 dni od dnia, w którym Wykonawca zobowiązany był złożyć opłaconą polisę ubezpieczeniową- po uprzednim, pisemnym wezwaniu Wykonawcy do wykonania tego obowiązku. Uprawnienie do odstąpienia od Umowy Zamawiający wykonuje przez oświadczenie złożone Wykonawcy w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem.
10. Wykonawca i jego podwykonawcy winni posługiwać się na budowie sprzętem i maszynami posiadającymi ubezpieczenie w zakresie OC.